

Zorgmijding tijdens COVID-19 en sterfte in de algemene bevolking: een longitudinale cohortstudie

Mar i j e S p l i n t e r, M S c

P r o m o v e n d a a f d e l i n g E p i d e m i o l o g i e

E r a s m u s M C, R o t t e r d a m

Zorgmijding vóór COVID-19: wat weten we al?

Socio-
demografische
factoren

SES, sociale positie

Patiëntfactoren

Schaamte, gebrek
aan kennis ernst
symptomen, angst

Zorgverleners-
factoren

Weinig vertrouwen,
toegang tot zorg,
moeite afspraak maken

Administratieve
factoren

Zorgverzekering

NOS Nieuws • Woensdag 30 september 2020, 06:30

Huisartsen ontevreden over geleverde zorg en bezorgd over extra druk najaar

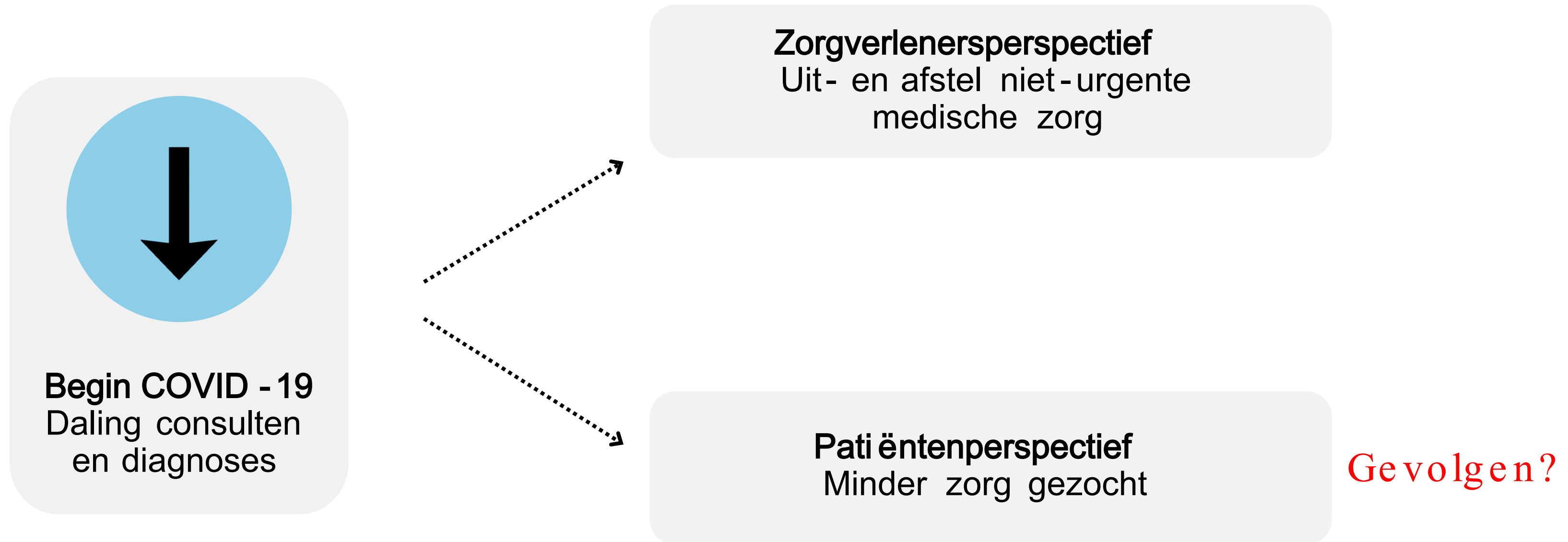
Huisartsen hebben sinds het uitbreken van de coronapandemie niet de zorg kunnen leveren die ze wilden. Dat blijkt uit een onderzoek van de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) onder 1600 huisartsen. Ook vrezen ze extra drukte in het najaar.

Tijdens de piek van de corona-uitbraak, maar ook in de periode daarna, voelden huisartsen zich niet in staat om al hun patiënten goed te helpen. Sommige patiënten bleven uit angst voor het virus weg uit de praktijk en door de coronamaatregelen kregen de artsen veel patiënten niet meer fysiek te zien. Ze moesten patiënten bijvoorbeeld via de telefoon of met beeldbellen behandelen.

1. Verminderde
toegankelijkheid van zorg

2. Zorgmijding vanuit
patiëntenperspectief

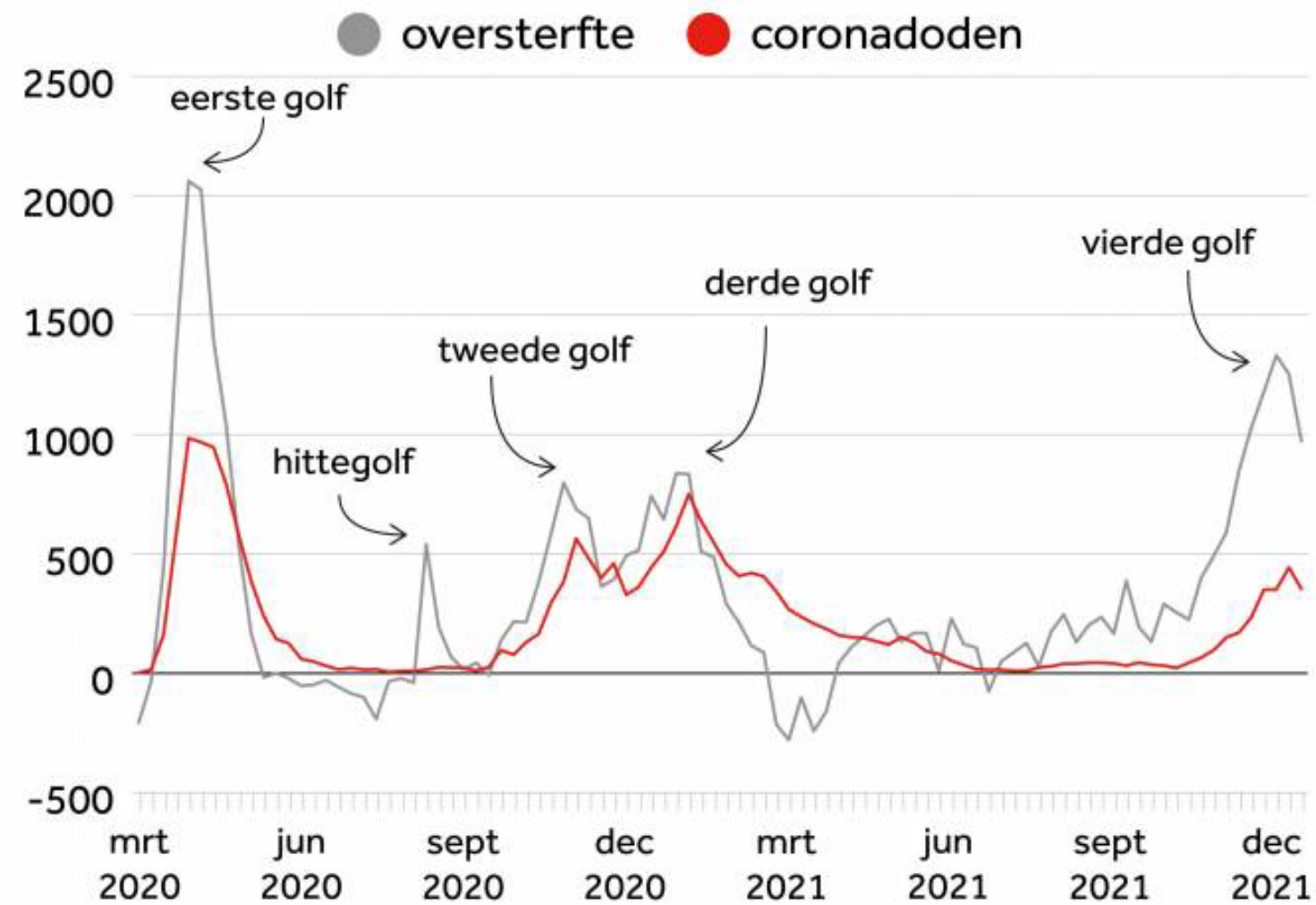
Zorggebruik tijdens COVID-19: wat weten we al?

Oversterfte tijdens COVID-19

Groot verschil tussen coronadoden en oversterfte dit najaar

Oversterfte CBS en geregistreerde coronadoden RIVM per week

bron: RIVM en CBS

Centrale onderzoeksvraag

Wat is de associatie tussen **zorgmijding** tijdens de eerste golf van COVID-19 en **sterfte** tot 1 januari 2023?

COVID-19 studie binnen ERGO

April 2020
Vragenlijst
verstuurd naar
8732 deelnemers

71.5%
response rate

COVID-19 studie binnen ERGO

April 2020: versturen vragenlijsten

Een aantal dagen later

COVID-19 studie binnen ERGO

April 2020
Vragenlijst
verstuurd naar
8732 deelnemers

71.5%
response rate

1143 (20.2%)
respondenten
gaven aan zorg te
hebben gemeden

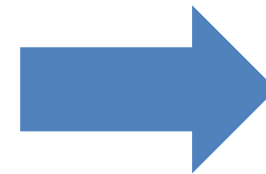
Zorgmijding: wat weten we al?

1 op 5
meed zorg met
symptomen

1 op 3
had urgente
symptomen

Pijn op de borst
Hartkloppingen
Verlamming in arm of been
Scheefhangende mondhoek
Symptomen waarbij aan kanker
werd gedacht

Algemene kenmerken

Zorgmijders (N=1143)

71.7 gemiddelde leeftijd

66.4% vrouw

31.3% symptomen van depressie

29.8% symptomen van angst

30.1% lage zelfgewaardeerde gezondheid

15.9% veel zorgen infectie COVID-19

8.1% overleden tot 1 januari 2023

Niet-zorgmijders (N=4513)

68.8 gemiddelde leeftijd

55.6% vrouw

12.3% symptomen van depressie

12.2% symptomen van angst

10.1% lage zelfgewaardeerde gezondheid

7.6% veel zorgen infectie COVID-19

4.5% overleden tot 1 januari 2023

Algemene kenmerken

Zorgmijders (N=1143)

71.7 gemiddelde leeftijd

66.4% vrouw

31.3% symptomen van depressie

29.8% symptomen van angst

30.1% lage zelfgewaardeerde gezondheid

15.9% veel zorgen infectie COVID-19

8.1% overleden tot 1 januari 2023

Niet-zorgmijders (N=4513)

68.8 gemiddelde leeftijd

55.6% vrouw

12.3% symptomen van depressie

12.2% symptomen van angst

10.1% lage zelfgewaardeerde gezondheid

7.6% veel zorgen infectie COVID-19

4.5% overleden tot 1 januari 2023

Kwetsbare mensen

Relatie tussen zorgmijding en sterfte

Statistische
analyse: Cox
proportional
hazards model

Correctie voor leeftijd en geslacht

HR: 1.30, 95% CI: 1.01 – 1.67

Aanvullende correctie voor opleiding,
werkstatus, roken, alcohol, chronische ziekte

HR: 1.20, 95% CI: 0.93 – 1.54

Aanvullende correctie voor angst,
depressie, lage zelfgewaardeerde
gezondheid

HR: 0.93, 95% CI: 0.71 – 1.20

Belangrijkste conclusies

- Sterfte onder mensen die zorg meden tijdens COVID-19 was **hoger** dan onder mensen die dat niet deden.
- Echter, het was **niet enkel zorgmijding** dat heeft geleid tot hogere sterfte.
- Zorgmijding lijkt een indicator te zijn van **fysieke en mentale kwetsbaarheid**.
- Interventies daarom niet alleen richten op **tijdig inschakelen** medische hulp, maar ook op **bevordering** van de algehele gezondheid.

Dank voor de aandacht!

Onderzoeksgroep afdeling Epidemiologie en afdeling Huisartsgeneeskunde

- Silvan Licher , MD, PhD
- Evelien de Schepper , MD, PhD
- Kamran Ikram , MD, PhD
- Premysl Velek, MSc

Contact:
m.splinter@erasmusmc.nl
s.licher@erasmusmc.nl